

DAAN DEN HOUTER

Smeltende schilderijen

DAAN DEN HOUTER, SMELTENDE SCHILDERIJEN

Den Houter is een ideeënman, multidisciplinair zet hij droom om in daad

In de verzengende hitte van de warmste junidag ooit opende een galeriehouder de deuren van zijn galeriekoelkast. De biertjes laten we nog maar even staan; op naar het vriesvak om in te zoomen op de minuscule ijskristallen, die een extra laagje op elk ijsschilderij getoverd hadden. Behoedzaam werden vier nieuwe bevroren werken op de daarvoor bestemde haken in de tentoonstelling gezet. En daar hingen ze dan, in hun glorieuze staat van kortstondige ongereptheid. De eerste blik op een echte Daan den Houter.

tekst: Anke Roder

Soms lenen galleries hun kunstenaars uit. Zo kon Daan den Houter (1977), die vertegenwoordigd wordt door Galerie Frank Taal in Rotterdam, in ruil voor afdracht van een bepaald percentage per verkocht werk, deelnemen aan de zomertentoonstelling Skindeep bij Galerie With Tsjalling in Groningen. In de galerie wordt het drukker, het spektakel gaat beginnen.

Factor tijd

Door de hoge temperaturen in combinatie met de zwaartekracht wordt het smeltproces van de ijsschilderijen tijdens de openingsuren versneld. Kantelend in slow motion ondergaan ze de transformatie van heldere gekleurde ijsmassa naar ►

De strepen zijn niet te strak; ze ogen als slierten tandpasta met ronde uiteindes en lijken losjes over elkaar heen te liggen

scheefgezakte herinneringen aan vorm. Regenboogkleuren vloeien vanuit hun solitaire loodrechte banen samen op de vloer tot een meanderend rivierenlandschap. Er zijn mensen die terugkeren om diverse stadia van het proces te kunnen zien. Het werk eist de aandacht op, want men wordt deelgenoot van de factor tijd, de vierde dimensie. Er ontstaat een bewustzijn van het hier en nu, van onze tijd die wegsijpelt en verdampt zoals in het leven. Maar weemoedig is de sfeer niet, eerder uitgelaten en vrolijk.

De waarde van kunst

Kan een dergelijk werk verhandeld worden? In de galerie staat een kleine vriezer, de transparante deur biedt zicht op een bevroren schilderij. Er is daadwerkelijk belangstelling van een verzamelaar uit het noorden. Ook Daan den Houter zelf heeft een mooi exemplaar in zijn bezit: het prototype, het eerste werk. Het is niet te koop, wel bestaat er een geprinte reproductie in kleine oplage van dit werk. In gloedvolle kleuren zien we het gestolde nabeeld van de toekomstige tentoonstellingsmuur,

► DAAN DEN HOUTER, XXXXXXXX XXXXX

vier rechthoeken in de gekleurde ruimte van het ijspaneel. Mooi, verleidelijk en smakelijk om naar te kijken, en bovendien: bevroren in de tijd. Kun je een dergelijk werk als je eigendom beschouwen, dan heb je tegelijkertijd een hoogst individuele private view, van eenzelfde soort exclusiviteit – en vergelijkbaar in prijs – als een fles wijn die genuttigd wordt in een sterrenrestaurant. Wanneer je besluit om het smeltproces in gang te zetten, wordt het event een unieke ervaring, en ervaringen bepalen onze ware rijkdom. Er zijn verschillende manieren waarop een schilderij tot zijn einde komt.

Weten is zien

Zo zijn er ook verschillende manieren om een schilderij op te bouwen. Gelaagd is de uitvoering van het concept van het Overschilderschilderij (2002-heden) met inmiddels 136 verschillende lagen olieverf en 135 verdwenen schilderijen. Elke genodigde kunstenaar schildert zijn schilderij over het werk van zijn voorganger. Twee jaar geleden woog het doek al 10 kilo en werd het vervoerd in een houten koffer. Elke deelnemer wordt uitgedaagd om letterlijk out of the box te denken. Want ook een fijnschilder heeft te dealen met een ondergrond als de muur van grof spacksputwerk.

Als slierten tandpasta

De schilderijen uit de serie Stripes (2018) lijken een dwarsdoorsnede van die vele geschilderde lagen. Men denkt een strepenschilderij te zien: mooi glanzend, glad gepoetst en kleurrijk is het oppervlak van epoxyhars. Er is een variatie in de breedte van de strepen en je kunt kiezen

uit twee formaten. Wat je echter niet ziet, is het buitengewoon bewerkelijke procedé. Voor elke afzonderlijke kleur wordt in een houten plaat een gleuf gefreesd, opgevuld met gepigmenteerde hars, die vervolgens moet drogen en dan gepolijst kan worden. De strepen zijn niet te strak; ze ogen als slierten tandpasta met ronde uiteindes en lijken losjes over elkaar heen te liggen. Hierbij is wel degelijk sprake van het componeren van een schilderij, de kleuren zijn dusdanig verdeeld dat ze elkaar versterken en een sprankelend effect hebben.

Van concept naar markt

Den Houter is een ideeënman, multidisciplinair zet hij droom om in daad. Het nadenken over kunst, over de subjectieve wijze waarop we ervaringen beleven en hoe we naar de wereld kijken, ontstond tijdens zijn eerdere studie CKI (Cognitieve Kunstmatige Intelligentie). Zijn werken nodigen uit om zelf na te denken over kunstwerken in deze tijd, hun waarde, betekenis en bestaansrecht. Wie alleen al de handel volgde in ontbindende kunstwerken, zoals de rottende haai in troebel formaldehyde van Damien Hirst of het met ijskristallen bedekte bloedhoofd van Marc Quinn, kan niet anders dan delen in die interesse. Want hoe maakt men een slim concept zichtbaar, verkoopbaar of tot miljoenenobject? De grens tussen marketing en kunst is flinterdun.

Vangnet

Het zijn vragen die pas na de artistieke scholing aan een Academie concreet worden. En zo ontstond in 2015 de ►

► DAAN DEN HOUTER, XXXXXXX XXXXX

Bcademie, een instituut dat Daan den Houter oprichtte in samenwerking met Alex Jacobs. Het initiatief is een vangnet voor net afgestudeerde kunstenaars. Voordat zij na hun afstuderen in de vaak eenzame zee van het zelfstandige kunstenaarschap geworpen worden, biedt de Bcademie een programma met gastdocenten: kunstenaars die al wat verder ontwikkeld in hun autonome beroepspraktijk hun tegenslagen én successen kunnen delen en verklaren. Tegelijkertijd bouwt men een nieuw netwerk op van waaruit je samen sterker staat en als culture2el ondernemer aan de slag kan.

Zaaien is oogsten

Iedere kunstenaar staat voor de werken van zijn voorgangers. Alles lijkt al gedaan, verdwijnt en keert terug in een nieuwe vorm, soms zelfs binnen een eigen oeuvre. Onderzoek naar menselijk gedrag is fascinerend. De waarde van geld ter discussie stellen op de manier waarop Daan den Houter dat doet, is dat ook. Een idee kan rijpen als goede wijn. Vijftien jaar geleden werden de eerste muntstukken verlijmd met stoeptegels en bukten voorbijgangers tevergeefs. Enkele jaren later renden kinderen over een koperen grasveld om hun tasjes met 25.000 munten te vullen. Tijdens wandelingen in Istanbul, München en Keulen vielen de geldstukken uit een gat in de broekzak en op een stationsplein in Lissabon bukten juichende en schaterende mensen om de munten te verzamelen.

Verborgen schat

In het werk Keep on Dreaming (2017) is één goudstaaf ter waarde van € 1.852,- verstopt in een ijzeren kubus. De kubus staat tussen vijftien andere in vorm identieke werken, maar zonder die kostbare inhoud. De prijs van elke kubus is € 345,67. In de versie die een jaar later ontstaat is de kubus van beton, één kubus bevat een koperen buisje gevuld met

► DAAN DEN HOUTER, XXXXXXX XXXXX

20 opgerolde biljetten van € 500,-. De prijs is gestegen tot € 1.700,- per uniek object. Of je bij aanschaf de gelukkige eigenaar van het winnende kubusje wordt blijft een irrelevante vraag, want je bezit maakt deel uit van het kunstwerk als geheel. Volgens de auteurswet mag dit werk niet vernietigd worden.

Tof

Wat je eigenlijk koopt is een droom en dromen zijn onbetaalbaar en soms van onschatbare waarde. Het zijn beelden uit een onderbewustzijn van een glinsterend pad in de ochtendzon, van zonsondergangen in de vorm van een zinkend schilderij of van een man die zijn pruik afzette om hetzelfde haar te tonen. Hoog in de lucht zien we in

de diepte het dak van een Frans huis, tussen de bruine dakpannen lezen we in oranje-rood de woorden 'DAAN IS TOF'. En daar, verkleind als hangertje aan de gouden ketting op de lichte huid van zijn vrouw Anique, het nabeeld: 'Daan is tof'. ■

Werk van Daan den Houter is doorlopend te zien in de presentatieruimte Next Door bij Galerie Frank Taal (Rotterdam). Laag 138 van het overschilderschilderij door Woody van Amen is vanaf 22 augustus te zien in De Aanschouw (Rotterdam), gevolgd door laag 139 door Niek Hendrix vanaf 10 oktober. www.daandenhouther.com